

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
M.FÜZULİ adına ƏLYAZMALAR İNSTİTUTU

FİLOLOGİYA MƏSƏLƏLƏRİ

№ 12

*Toplu Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında
Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən rəsmi qeydiyyat-
ta alınmışdır (Filologiya elmləri bölməsi, №13).*

*Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi Mətbu
nəşrlərin reyestrinə daxil edilmişdir. Reyestr №3222.*

«Elm və təhsil»
Bakı – 2017

Jurnalın təsisçiləri: Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Əlyazmalar İnstitutu və «Elm və təhsil» nəşriyyatı

REDAKSIYA HEYƏTİ: akademik İsa Həbibbəyli, akademik Vasim Məmmədəliyev, akademik Teymur Kərimli, AMEA-nın müxbir üzvü, f.ü.e.d., prof. Nizami Cəfərov, AMEA-nın müxbir üzvü, f.ü.e.d., prof. Möhsün Nağısoylu, AMEA-nın müxbir üzvü, f.ü.e.d., prof. Əbülfəz Quliyev, f.ü.e.d., prof. Vilayət Əliyev, f.ü.e.d., prof. Fəxrəddin Veysəlli, f.ü.e.d., prof. Qəzənfər Kazımov, f.ü.e.d., prof. Rüfət Rüstəmov, f.ü.e.d., prof. Nadir Məmmədli, f.ü.e.d., prof. İsmayıl Məmmədli, f.ü.e.d., prof. Məsud Mahmudov, f.ü.e.d., prof. Buludxan Xəlilov, f.ü.e.d., prof. İlham Tahirov, f.ü.e.d., prof. Əzizxan Tanrıverdiyev, f.ü.e.d., prof. Mübariz Yusifov, f.ü.e.d., prof. Qəzənfər Paşayev, f.ü.e.d., prof. Əbülfəz Rəcəbli, f.ü.e.d., prof. Nizami Xudiyev, f.ü.e.d., prof. Cəlil Nağıyev, f.ü.e.d., prof. Kamilə Vəliyeva, f.ü.e.d., prof. Azadə Musayeva, f.ü.e.d. Paşa Kərimov, fil.ü.f.d., dos. Nəzakət Məmmədli

Buraxılışa məsul: akademik Teymur Kərimli

Rəyçi: filologiya elmləri doktoru, professor Nadir Məmmədli

Filologiya məsələləri. Bakı, 2017, № 12

ISSN 2224-9257

© "Elm və təhsil" nəşriyyatı, 2017

www.filologiyameseleleri.net

VALİDƏ KƏRİMOVA
Xəzər Universiteti
kerimovavalide@yahoo.com

DİL, OXU VƏ ÖYRƏNMƏ MANEƏLƏRİ: N. XOMSKİNİN
MONOQRAFİYALARI ƏSASINDA

Açar sözlər: dil, dilçilik, dil və mədəniyyət, dil və təfəkkür, mədəniyyət, oxu.

Keywords: language, linguistics, language and culture, language and thinking, culture, reading.

Ключевые слова: язык, языкознание, язык и культура, язык и мышление, культура, чтение.

Dil, Məni dünya ilə əlaqələndirməklə məhdudlaşdırmır. Çünki insan üçün dünya, onun yaşadığından ayrımaq və canlı kimi bağlı olduğu və ondan təcrid olunması, ona qarşı durması deməkdir. İnsan təbii varlıq olaraq yaşadığı dünya ilə bağlıdır. Dil isə insanın özünü subyekt kimi müəyyənləşdirir. Yəni insan yalnız dillə insan olur və o dünyanı dünya kimi dillə ifadə edir. Təfəkkürlə dilin əlaqəsi ortaya çıxır. Dil fikri düzəldən orqandır. Dil insanın mahiyyətidir. Dil davamlıdır və hər an keçib gedəndir, üzv deyil, fəaliyyətdir. Təqdim edilən məqalənin də əsas məqsədi öyrənmə çatışmazlıqlarını göstərməkdən ibarətdir. Dilçilik yarandığı gündən bu vaxta qədər dilin mahiyyətini və dünyanın dil mənzərəsini açmağa çalışır. Böyük alman dilçisi və filosofu V. fon Humboldt dil fəlsəfəsini və onun universal ideyasını inkişaf edirdi. Burada əsas fikir ondan ibarətdir ki, insan öz dilində sonu məlum olan elementlərdən sonsuz istifadə edə bilər. Bu qabiliyyət (capacity) bütün dillər üçün universaldır. Hazırda dünyada 5.000-6.500-ə qədər dil mövcuddur [7; s.340]. V. fon Humboltdan bu yana dünya dillərinin müxtəlif əsaslara söykənən bölgüsü məlumdur. Bu barədə kifayət qədər ədəbiyyat mövcuddur. Biz onları burada araşdırmaq istəmirik. Ən geniş yayılmış bölgələrdən biri geneoloji bölgüdür. Bu tarixi dəyişikliklər baxımından dillərin qohumluq əlaqələrini əsas götürən bölgüdür. Bu bölgüyə görə bir ulu dildən yaranan dillər eyni dil ailəsinə aid edilir. V. fon Humboldtun Qeyd etdiyimiz dünya dillərinin geneoloji bölgüsü ilə yanaşı dilçilikdə tipoloji bölgü də mövcuddur ki, dillər bu bölgüyə görə 4 qrupa bölünür: 1. Analitik və ya kök dillər; 2. Sintetik dillər; 3. Aqlütinativ dillər; 4. Polisintetik dillər. Eyni zamanda müasir dilçilik süni dillərlə də ardıcıl məşğul olur. İndiyə qədər bir neçə süni dil yaranmışdır. Bununla yanaşı dünyada aşağıdakı geniş yayılmış süni dillər və ya qarışıq dillər də vardır: esperanto, volapük, oksidental, interlingua və s.

Aşağıda dünyada ən çox danışılan və sayca çox əhali danışan dillərin cədvəlini veririk:

Mandarin Çin dili	-726 mil.
İngilis dili	-427 mil.
İspan dili	-266 mil.
Hindu dili	-182 mil.
Urdu dili	-223 mil.
Ərəb dili	-181 mil.
Portugez	-165 mil.
Benqali dili	-162 mil.
Rus dili	-158 mil.
Yapon dili	-124 mil.
Alman dili	-121 mil.
Fransız dili	-116 mil.
Yava dili	-75 mil.
Koreya dili	-66 mil.
İtaliyan dili (ədəbi İtaliyan dili)	-65 mil.
Pəncabi dili	-60 mil.
Marati dili	-58 mil.
Vyetnam dili	-57 mil.
Teluqu dili	-55

	mil.
Türk dili	-53 mil.
Tamil dili	-49 mil.
Azərbaycan dili	-45 mil.
Ukrayna dili	-45 mil.
Polyak dili	-42 mil.
Malaqyalam dili	- 30mil.
Barmez dili	-22 mil.
Fars dili	-22 mil.
Daç dili	-21 mil.
Avadhi dili	-20 mil.
Özbək dili	-17 mil.

Bu göstəricilər D. Kristalın 2000-ci ildə çapdan çıxmış Kembric dil ensiklopediyasından götürülüb [1; s.289]. Dilin ünsiyyət vasitəsi olması onun sistemliliyindən irəli gəlir. J. Piaje (1896-1980) demişkən, struktura xas olan üç əlamətin üçü də dildə özünü göstərir: 1. Bütövlük; 2. Transformasiya; 3. Özünüidarə [2; 1971]. Adətən strukturalizmi F.de Sössürün adı ilə bağlayırlar. A. Boduen de Kurtenede də rast gəlirik. Digər tərəfdən E. Koseriu yazır ki, F.de Sössürə qədər işarələnən və işarələyən dil və danışq, diaxroniya və sinxroniya qarşılaşmalarına çox-çox əvvəllər də dilçilikdə rast gəlmək olar. F.de Sössür dili işarələr sistemi kimi götürürdü. Bundan öncə isə o dil və danışq qarşılaşmalarını fərqləndirir, birincini daimi sistem və struktur kimi, ikincini isə ötəri, yalnız fərdin danışığında reallaşan bir aspekt kimi götürürdü. Bütün dünyanın dillə məşğul olmasına baxmayaraq heç bir elm sahəsində buradakı qədər absurd təsəvvürlər, mühakimələr, özbaşnalıqlar yoxdur. Ona görə də, F.de Sössür "Dil nədir?" və "Dilçilik necə olmalıdır?" suallarını gündəmə gətirib, onlara cavab vermək istəyir. Gənc qrammatiklər belə hesab edirlər ki, dillər bir ulu dildən yaranıb. Məs., belə götürülürdü ki, «ana» sözü ispanca «madre», fransızca «mère», ingiliscə «mother», daç dilində «meoder», almanca «Mutter», latınca «māter», sans-

krit dilində «màtar», yunan dilində «matèr», qədim slavyan dilində «màti» kimi adlanırsa, buradan deməli, Hind-Avropa forması «màtèr» olar.

Məntiq, dil və təfəkkür arasındakı əlaqələr nəinki fəlsəfəni, həm də dilçiliyi dərinlən düşündürən məsələlərdir. Məna problemi semiotikanın mərkəzi problemi. Bəs dil nədir? Dil elə bir əlaqələr şəbəkəsi və bu şəbəkənin elə vahidlər sistemidir ki, bütün fərdləri bir-birinə bağlayır, o fərdin fəvqündə durur, abstraksiyadır, sosial instrumentdir. Dil təkcə tələffüz, cümlə və intonasiya deyil, o bir bütöv kimi öyrənilir. Dil fəaliyyəti bunların hər ikisini – düşüncəni, məntiqi, rəftarı, qarşılıqlı təsiri əhatə edən çoxşaxəli bir insan fəaliyyətidir. Ona görə də bu fəaliyyəti məntiqi fəlsəfə, psixologiya, fiziologiya, dilçilik və s. elm sahələri özünə obyekt kimi seçə bilər. Dil sistemdir. Dil fərqlənən işarələrin sistemidir, danışq isə bu sistemin konkret fərddə reallaşmasıdır. Linqvistik elementlərin kombinasiyalarının və substitusiyaların məcmusu dilin sistemini yaradır. F.de Sössür deyir ki, dil insanın dil fəaliyyətinin sosial hissəsidir, o fərddən asılı deyildir, fərd onu nə yarada, nə də dəyişdirə bilər; o dil kollektivi üzvləri arasında əlaqənin gücü hesabına mövcuddur. Onun fikrinə əsaslanaraq “Dil danışqdan fərqləndirilməklə əlahiddə tədqiq oluna bilən obyektədir, dil konkret tərzdə danışqdan heç də az predmet deyil”. Dil vahidləri sistem yaradır. Deməli, hər bir dil vahidi həm fərqlənməlidir, həm də fərqləndirilməlidir. əks təqdirdə xaos yaranardı. Beləki, dil işarələri danışan tərəfindən tələffüz edilməli və o dərəcədə ucadan olmalıdır ki, dinləyən onu eşidib başa düşsün. Dillə ünsiyyətdə başqa maddi varlıqlı işarələr işləmir. Antropoloji mənada hər xalqın öz mədəniyyəti var. Cəmiyyət daxilində ayrı-ayrı qrupların öz mədəniyyəti var. Y. Herder bunu belə izah edirdi: dil və təfəkkür əlaqəlidir, dil və mədəniyyət isə millətin ruhunun və düşüncə tərzinin inikasıdır. O yazırdı: “Dil bizim əqlimizin xarakteridir”. Elə bu ideya sonralar Sepir-Uorf fərziyyəsinin əsasında dururdu. Mədəniyyət insanın üzvü olduğu cəmiyyətdə əldə etdiyi bilik, adət və vərdişlərin toplusudur. Bilik deyəndə nəyisə etmək, nədəsə özünü tam hüquqlu insan kimi hiss etmək başa düşülür. Elm də mədəniyyətin tərkib hissəsidir. Sepir-Uorf fərziyyəsiindən danışdıq. Amerikan dilçisi E. Sepir və onun tələbəsi B. Uorf öz müəllimləri F. Boasın təsiri ilə Avropa ənənəsinə sadıq qalaraq mədəni və linqvistik müxtəlifliyi təfəkkür izomorfizmi’ işığında açmağa çalışırdılar [5; 2006]. Bu da Y. Herderin və V. fon Humboldtun romantik idealizminin təsiri altında mümkün olmuşdur [2; 1971]. Dil həm bioloji, həm də mədəni hadisədir. Hər bir dil universal substruktura malikdir, bu leksikada və qrammatikada, və ola bilsin, fonologiyada da öz əksini tapır, eyni zamanda qeyri-universal superstruktura da malikdir ki, bu da bir bütöv kimi həmin substruktura əsaslanır. Universal substruktur genetik cəhətdən insanın təfəkkürü ilə keçir, insanın genetik cəhətdən şərtlənən səyləri və arzuları ilə müəyyənləşir. Burada koqnitiv və qeyri-koqnitiv faktorların ətraf ələmlə çuğalaşması əsasdır. Dilin universal cəhətlərinin mənimsənilməsi

bioloji yolla mədəniyyətin verilməsindən asılıdır. Qeyri-universal superstruktur isə mədəniyyətin verilməsindən asılıdır. Nəsildən nəslə təkəcə dil səriştəsi deyil, həm də mədəniyyət ötürülür. Tədqiqatçı bu nəticəyə gəlmişdir ki, dil mədəniyyətə açar, ədəbiyyata isə ötürücüdür. Məhz buna görə də dil və mədəniyyət qarşılıqlı şəkildə öyrənilməlidir. Mədəniyyətdəki fərqləri dilöyrənmədə nəzərə almaq lazımdır. Dilçilər deyirlər ki, primitiv dil yoxdur ancaq bu heç də o demək deyil ki, dillər hamısı eynidir. Dillərin bərabərliyi o demək deyil ki, onlar eyni hüquqludur, ancaq müxtəlif dillər onlarda danışan xalqların mədəniyyətlərini əks etdirir.

Ədəbiyyat

1. D. Crystal. The Cambridge Encyclopedia of English Language. London, 2000, s. 289.
2. J. Piage. Structuralism. London, 1971.
3. F. Bodmer. The Loom of Languages. London. 1997.
4. Veysəlli. F.Y. Dilçiliyin əsasları. Studia Philologica. VI. Bakı: Mürtəcim, 2013, s. 27-44.
5. Veysəlli. F.Y. Dilçilik ensiklopediyası. Bakı, 2006, I cild.
6. Yenə orada, s. 24.
7. Yenə orada, s. 340.
8. Veysəlli. F.Y. Struktur dilçiliyin əsasları. I Studia Philologica Bakı, 2005.
9. Veysəlli. F.Y. Dil. Studia Philologica. VI. Bakı: Təhsil, 2007, s. 9.
10. Yenə orada, s. 10.
11. Yenə orada, s. 15.
12. Yenə orada, s. 17-20.
13. Veysəlli. F.Y. German dilçiliyinə giriş. Bakı, 2003.
14. Ж. Лайонз. Язык и лингвистика. М., 2004, с. 273.
15. Хомски. N. Dil və təfəkkür. İngiliscədən tərcümənin və giriş məqaləsinin müəllifi A. Məmmədov, redaktoru F. Veysəllidir. Bakı, 2006.
16. Z. Harris. Structural Linguistics. Chicago, 1969.

V. Karimova

Language, Reading and Learning Disabilities. The basis of the monographies by N. Chomsky

Summary

Language is a biological and cultural event. From generation to generation, not only language competence is transferred, but also culture.

The equality of languages does not mean that they are the same, but different languages reflect the culture of the peoples who speak in them. Language and thinking are interrelated, and language and culture are a reflection of the spirit and thinking of the nation. The researcher came to the conclusion that the language opens up to a culture and a transgender of literature. That is why language and culture must be mutually studied. The research also explore the N. Chomsky's views toward linguistics and his linguistic ideas caused resonance in the world of science. Presented research gave brief and essential information about the ideas that led to a great deal of controversy in the linguistic world of N. Chomsky. The irreconcilable views of linguistic science and the influence of this scientist's scientific theory on the world linguistics as well as on philosophy, logic, and psychology also discussed. Thus, the main task facing the research was to uncover the essence of N. Chomsky's linguistic views.

В. Керимова

**Язык, Чтение и Необучаемости: В основе монографии Н. Хомского
Резюме**

Язык является биологическим и культурным событием. Из поколения в поколение передается не только языковая компетенция, но и культура. Равенство языков не означает, что они одинаковы, но разные языки отражают культуру народов, которые говорят в них. Язык и мышление взаимосвязаны, а язык и культура являются отражением духа и мышления нации. Исследователь пришел к выводу, что язык открывается культуре и трансгендеру литературы. Вот почему язык и культура должны быть взаимно изучены. В работе также исследуются взгляды Н. Хомского на лингвистику, а его лингвистические идеи вызвали резонанс в мире науки. Представленные исследования дали краткую и существенную информацию об идеях, которые привели к большим разногласиям в лингвистическом мире Н. Хомского. Обсуждались также непримиримые взгляды на лингвистическую науку и влияние научной теории этого ученого на мировую лингвистику, а также на философию, логику и психологию. Таким образом, основной задачей, стоящей перед исследованием, было раскрытие сущности лингвистических взглядов Н. Хомского.

MÜNDƏRİCAT

DİLÇİLİK

NADİR MƏMMƏDLİ M.F.AXUNDOVUN DİLİNDƏ ALINMA TERMİNLƏR.....	3
AYTƏN HACIYEVA OMONİMLƏRİN BƏDİİ ÜSLUBDA İŞLƏNMƏ XÜSUSİYYƏTLƏRİ (ingilis dilinin materialları əsasında)	14
ŞƏBNƏM HƏSƏNLİ -QƏRİBOVA ŞAN QIZI DASTANINDA ALP VƏ ALP- Bİ ANLAYIŞI VƏ ONLARLA BAĞLI İŞLƏNƏN LEKSİK VAHİDLƏR	20
LALƏ MƏSİMOVA ETYMOLOGICAL DOUBLET, HYBRIDS, INTERNATIONAL WORDS, BORROWED-LOAN WORDS	29
LEYLA MAHMUDOVA, ADİL YƏHYAYEV QARIŞIQ TIPLI TABELI MÜRƏKKƏB CÜMLƏLƏR	34
TƏRANƏ XƏLİLOVA HİDRONİMLƏR VƏ HİDRONİMİKA	39
RAHİMA MAMMADOVA METHODS OF ENHANCING STUDENTS' SPEAKING SKILLS	44
GÜLNARƏ RƏHİMOVA THE WAYS OF FORMING MEDICAL TERMS IN THE ENGLISH LANGUAGE	49
ŞƏRQİYYƏ HÜMBƏTOVA "OĞUZNAMƏ" NİN DİLİNDƏ PAREMİK VAHİDLƏRİ QRAMMATİK CƏHƏTDƏN FORMALAŞDIRAN İKİNCİ NÖV TƏYİNİ SÖZ BİRLƏŞMƏLƏRİ	54
MEHRİBAN TƏHMƏZOVA AZƏRBAYCAN DİLİNDƏ PERİFERİK FONEMLƏRİN AKUSTİK TƏHLİLİ	62
NURİYYƏ ƏLİYEVƏ SOME THOUGHTS ON DEVELOPING COMMUNICATIVE COMPETENCE (on the basis of English materials)	73
YEDGAR CƏFƏROV AZƏRBAYCANDA AD SİSTEMİ	78
YEGANƏ ABBASOVA MÜASİR İNGİLİS DİLİNDƏ QEYRİ-MÜƏYYƏN VƏ İNKAR ƏVƏZLİKLƏRİN İŞLƏNMƏSİNİN BƏZİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ	86

KÖNÜL ABDULRƏHİMOVA İNGİLİS ATALAR SÖZLƏRİNDƏ İNKARLIQ BİLDİRƏN SİNTAKSEMLƏRİN PARADİQMATİK SIRASI	91
İLƏHƏ QURBANLI AZƏRBAYCANIN TÜRK VƏ TALİŞLARIN YAŞADIĞI BÖLGƏLƏRDƏ DİL SITUASİYASI	97
ARİF ATAYEV GOALS AND TECHNIQUES FOR TEACHING GRAMMAR	106
AYNUR YUNSUROVA AZƏRBAYCAN DİLİNƏ DAXİL OLAN TEXNİKİ TERMİNLƏRİN İSTİFADƏ ÜSULLARI	111
SEVDA ÇƏRKƏZOVA LEXICAL-SEMANTIC CLASSIFICATION OF COMPOUND WORDS	116
GÜLAY QURBANOVA THE SEQUENCE OF GRAMMATICAL MATERIALS	121
RƏNA ZÜLFÜQAROVA THE PHONOLOGICAL ASPECT OF INTONATION	126
SIMRUQ QASIMOVA GOALS AND TECHNIQUES FOR TEACHING READING	131
МЕРИ ДЖАМАЛБЕЙЛИ, ГЮЛЬНАРА ДЖАББАРОВА, РУГИЯ САФАРОВА, РУБАБА МУСАЕВА ФРАЗОВЫЕ ГЛАГОЛЫ В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ.....	136
NAİLƏ GASIMOVA GENERAL BUSINESS CORRESPONDENCE	147
LALƏ BAĞIRZADƏ SAKRAMENTAL SAYLAR	152
RƏHİLƏ MƏMMƏDOVA ƏBƏDİ MÜQƏDDƏS KİTAB VƏ İSLAM	159
İSRAFİL BABAYEV İNGİLİS VƏ AZƏRBAYCAN DİLLƏRİNDƏ ZƏRFİN BAŞQA NİTQ HİSSƏLƏRİ İLƏ OMONİMLİYİ	164
AYGÜN İBRAHİMOVA MƏTNLƏ BAĞLI BƏZİ ELMİ- NƏZƏRİ MÜDDƏLƏRƏ DAİR	170
RANA BABAYEVA LANGUAGE SKILLS OVERVIEW	175
SƏİDƏ QƏMƏRLİ MORPHOLOGICAL CLASSIFICATION OF WORDS.....	180
MƏTANƏT İBRAHİMOVA TEACHING ENGLISH THROUGH LITERATURE	185

RAFAEL ƏLİYEV İSA MUĞANNANIN (HÜSEYNOVUN) HEKAYƏLƏRİNDƏ NİTQ ETİKETLƏRİ	190
ZAMİRƏ ƏFƏNDİYEVƏ IDENTIFICATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS IN MASTERING AND TRANSLATING TECHNICAL TEXTS	196
NÜŞABƏ İSMAYILOVA QARŞILIQLI ƏLAQƏLƏR VASİTƏSİLƏ MÜXTƏLİFSISTEMLİ DİLLƏRİN ZƏNGİNLƏŞMƏSİ	201
SƏDAQƏT SƏLİMOVA TÜRK TİTUL ƏNƏNƏSİNDƏ “ATA” SÖZÜNÜN ANLAMI	210
RAMİLƏ SÜLEYMANOVA AZƏRBAYCAN DİLİ ŞİVƏLƏRİNDƏ MÜASİR TÜRK DİLİ İLƏ ORTAQ LEKSİK-SEMANTİK XÜSUSİYYƏTLƏR	216
NİGAR HƏMİDOVA AKADEMİK DİSKURSUN STRUKTURU	224
İLƏHƏ VƏLİYEVƏ SƏDİ SANİNİN DİGƏR MƏNBƏLƏRDƏ OLAN ƏSƏRLƏRİNİN TEKSTOLOJİ TƏDQIQI ("TƏZKİREYİ-NƏVVAB", "RİYAZÜL-AŞİQİN")	229
FATİMƏ İBRAHİMOVA İNGİLİS DİLİNDƏ SƏS TONUNUN VARIASIYALARI	236
UKLEYN DIANA YURIEVNA СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕРМИНОВ-СЛОВСОЧЕТАНИЙ	244
VALİDƏ KƏRİMOVA DİL, OXU VƏ ÖYRƏNMƏ MANEƏLƏRİ: N. XOMSKİNİN MONOQRAFİYALARI ƏSASINDA	249
ALMAZ ƏLİYEVƏ ALMAN VƏ AZƏRBAYCAN DİLİNDƏ SUAL CÜMLƏLƏRİNİN MÜQAYİSƏLİ TƏHLİLİ	255
SEVİNC RƏHMANOVA ALMAN DİLİNDƏ ƏVƏZLİK ZƏRFLƏRİNİN ROLU	261
TƏRANƏ NƏCƏFOVA DİL FAKÜLTƏLƏRİNİN AŞAĞI KURSLARINDA NİTQ VƏRDİŞLƏRİNİN ÖYRƏDİLMƏSİNƏ DAİR	266
XOŞQƏDƏM HÜSEYNZADƏ SPRICHWÖRTER ALS EINE SPEZIFISCHE ARTEN DER PHRASEOLOGISMEN IM DEUTSCHEN	271

ƏDƏBİYYATŞÜNASLIQ

TOFIQ ƏBDÜLHƏSƏNLİ İSTİQLAL MƏFKURƏSİNİN POETİK İFADƏ İMKANLARI	276
---	-----

AĞAVERDİ XƏLİL XAOSDAN KEÇİDİN EPIKLƏŞMƏSİ VƏ QƏHRƏMANIN SƏFƏRİ MOTİVİ	283
KƏMALƏ İSLAMZADƏ TƏPƏGÖZ SÜJETİNİN OĞUZ VERSİYASI: MOTİVLƏRİN ETNOPSIXOLOJİ TƏHLİLİ	291
ƏZİZ ƏLƏKBƏRLİ AZƏRBAYCAN AŞIQ SƏNƏTİ VƏ QƏRBİ AZƏRBAYCAN AŞIQ MÜHİTLƏRİ	300
AYTAC ZEYNALOVA MAARİFÇİLİK XIX ƏSR ABŞERON ŞAİRLƏRİNİN YARADICILIĞINDA PRİORİTET MÖVZU KİMİ	307
SVETLANA MƏMMƏDOVA MİRZƏ BİLALIN POETİK İRSİ	314
XANIM SULTANOVA RÜSTƏM BEHRUDİ YARADICILIĞINDA AĞAC KULTUNUN İZLƏRİ	320
ŞƏLALƏ SALMANOVA “DƏDƏ QORQUD” EPOSUNDA DİNİ MOTİVLƏR	326
ALİYƏ MUSAYEVA NAXÇIVAN ELMİ-ƏDƏBİ MÜHİTİ PROFESSOR YUSİF SEYİDOVUN ARAŞDIRMALARINDA	332
VÜSALƏ NƏBİYEVA ERNEST MİLLER HEMİNQUEY “İTİRİLMİŞ NƏSL”İN UNUDULMAYAN NÜMAYƏNDƏSİ KİMİ	339
QƏNDAB ƏLİYEVA MİRZƏ İBRAHİMOV POVESTLƏRİNİN OBRAZLAR ALƏMİ	346
ZÜLFİYYƏ QOCAYEVA STENDALİN “QIRMIZI VƏ QARA” ROMANINDA GƏNC QƏHRƏMAN PROBLEMİ	354
MƏLƏK KƏRİMOVA L.N. TOLSTOY: İNCƏSƏNƏT HAQQINDA	359
TƏRANƏ VERDİYEVA Ə.CAVAD VƏ H.ARİF POEZİYASINDA GƏNCƏ	365
MEHDİ ŞÜKÜROV “MADAY-QARA” DÜNYA EPOSLARI KONTEKSTİNDƏ 374 КАМАЛА ИМАНОВА, ГЮНЕЛЬ МАМЕДОВА АНТУАН ДЕ СЕНТ-ЭКЗЮПЕРИ «МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ»	382
TÜRKAN ƏLİYEVA MARQARET ETVUDUN YARADICILIĞINDA QADIN KONSEPSİYASI	388

«Elm və təhsil» nəşriyyatının direktoru:
professor Nadir MƏMMƏDLİ

Dizayn: Zahid Məmmədov
Texniki redaktor: Yadigar Bağirova

Çapa imzalanmış 25.29.2017.
Şərti çap vərəqi 52 Sifariş № 012.
Kağız formatı 70x100 1/16. Tiraj 300.

*Kitab «Elm və təhsil» nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsində
hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.*

E-mail: elm.ve.tehsil@mail.ru

Tel: 497-16-32; 050-311-41-89

Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev döngəsi 8/4.